

Tomusky şäherler: Uruş

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 январа, 2025

Tomusky şäherler: Uruş TOMUSKY ŞÄHERLER: URUŞ

1975-nji ýylda Liwanda graždanlyk urşy başlady. Gülleleriň we top oklarynyň söweşde iň merhemetli zatlardygyna, ýyrtyjy haýwamlaryňam guduz açan adamsypat mahluklardan has ýumşakdygyna aň ýetirdik.

Oturyp, Liwana iň uzak göç posýologynyň niresi boljakdygyny pikir etmäge başladym we munuň ýeterlik däldigini bildim. Hormatly ildeşlerim menden öň eskimoslaryň ýurduna gidipdiler. Bularyň iň meşhury Ýellowknaýfda ady Peter Baker bolan Muhammet Habbazdy. Ol we ýanyndakylar ömrüni arktiki balyklary iýip ötürdi, emma Kanada döwleti we ak gijelerde, soňsuz buzluklaryň mekanynda ýaşamak ugrunda görkezen dözümini sylaglandyryp, ony Senatyň agzasy edip bellände, deňizden bolmadyk azyk önümlerini-de iýip gören bolmaly. Öňki ady Muhammet Habbaz bolan senator Peter Baker buzluklaryň arasynda geçiren ömrüni halkyna, äpet aýylaryna we balyklaryna berip,

paýtagt Ottawa göçüp geldi.

Liwanda depressiýada we lapykeçlikde gezip ýördüm, psihologiki ýagdaým hasam ýaramazlaşdy we indi gitmekden başga zady pikirime getiremokdym. Emma nirädir bir ýere däl-de, liwanlylaryň bolmadyk ýerine gidesim gelyärdi. Gidesiň gelyäni gowy zat welin, ýöne, eý Sedir ýurdunyň perzendi, ildeşleriň aýak basmadyk ýurduny saňa nirden tapyp bereli? Seniň Miçiganda we Braziliýada çykanlaryň bar. Buenos-Aýresde ejeň saklap ýören fotosuratyna salgylansaň-a, juda görmegeý, soň-soňlar «senator Peter» bolan jenap Bakeriň ýaşan polýarynyň garşy kenarynda «ykbalynyň» zyzndan giden gyz bolan daýzaň bar.

Argentinany hiç pikir etmedim. Dünýäniň aňry başyndadygy dogry, emma liwanlylar bilen doly. Ýogsam bolmasa meniň, hassa ruhlaryň, nikaply ganhorlaryň, goňsularyny şugullaýan goňsularyň, sadist egoistligo urşuň we gep-gybatyň ýigrenjiliginden keýp alýan gabanjaňlaryň sebäp bolan trawmasyndan (gowulaşmak däl) halas bolandan soň psihologiki taýdan gowulaşmagym üçin sanatoriýa ýaly bir ýere gitmeli boljakdy.

Uruş döwründe käbir tanyş-bilişler begenjine nikaplaryny çykaryp, urşy gutlamaga başlapdylar. Adam hakyky dowzahyň şu ýerdedigini bilmezligi nähili isleyär! Sartr telim gezek «dowzah başgalarydyr» diýipdi. Bular ýaly mahluklardan arassalanan çola ýeri gözläp ýörkäm, nähili göwnüçökgündim we gamgyndym!

Gepi süýndürüp, sizi beterem gynandyрмаýyn.

Bir gün ýene gözläp ýörkäm bu islegimi amala aşyrjak ýer bilen tötänlikde garşylaşdym we gygyranymy bilmän galdym: «Portika. Portika. Tapdym. Tapdym. Grenlandiýa. Dünýäniň iň uly we iň az ilatly adasy. Gyzgynmy, hiç gyzgyn däl. Faýrouzyň (Feýruz) «Gar ýagýar, gar ýagýar, dünýä gar ýagdyrýar» aýdymynda bolşy ýaly gardan we buzluklardan başga zat ýok. Sugunlardan başga janly-jandaryň bolmadyk üsüm ýeri. Gözleýän ýerimi tapdym!».

Bärde diňe syýahat kösençlikleriniň iň uly göterijisine meniň üçin şatlykly habary ýetirmekdi. Emma bu şatlykly habary oňa nädip ýetirmelidim? Kartada Grenlandiýa diýilýän ýere göçjegimizi oňa nädip aýtmalydym?

Hemişeki ýaly hiç hili geň galmady: «Bize amatly boljagyny anyk bilýäňmi, Beýrutda konsullygy barmy?» diýip sorady. Beren jogaplarymdan göwnüň suw içer ýaly däldi. Şonda-da raýymy

ýykmady. Psihologik ýagdaýymyň Grenlandiýa ýaly alys ýurda
zerurlyk duýýandygyny bilip durdy.

Semir ATAULLAH,

Liwanly žurnalist.

Duşenbe, 29.06.2024 ý. Publisistika